

Impudicitia aspectus.

868 Aspectus turpis mortaliter illicitus esse potest triplici ex causa, ex objecto nisi necessitas excuset, ex intentione, ex periculo.

1. Ex objecto ipso graviter peccaminosum est, illas res aspicere sine necessitate, quarum aspectus graviter ad libidinem provocat atque turpem commotionem ex se causat. Ita: aspicere deliberate coitum humanum; aspicere pudenda diversi ab aspiciente sexus; aspicere serio et deliberate personam alterius sexus plane nudam; fixis oculis intendere in pectus feminae nudum, vel morose aspicere picturam valde obscœnam¹ ut explicavi n. 864; morosus aspectus priorum genitalium sine necessitate continuatus. (S. Alph. n. 419—424.)

2. Ex periculo praeviso, vel periculo, quod nunc animadvertitur, aspectus etiam paulo minus graves, (inter quos aliquando posteriores illi aspectus ex modo jam allatis computantur) mortalia esse possunt secundum ea, quae dixi n. 864, 865, praecipue quando aspiciens jam sentit pravam commotionem atque consentiendi tentationem, ab aspectu tamen ulteriore, licet causa excusans desit, non abstinet.

3. Ad haec revocari aliquo modo possunt, quae dicuntur de lectione rerum inhonestarum, atque aspectu comoediae inhonestae. Colligo circa ea ex S. Alphonso sequentia:

1) Legere libros turpes ex curiositate, sine turpi delectatione vel ejus animadverso proximo periculo, *ex se* veniale tantum peccatum est; attamen quia saepe ejusmodi periculum adest, in praxi saepissime habes peccatum mortale: S. Alph. n. 426. Quod periculum etiam censi debet adesse in eo, qui ex lectione non leviter turpi consuevit pati pollutionem, vel qui incidere consuevit in vehementes tentationes. Cf. S. Alph. n. 484.

2) Spectare comoedias, quando et qua ex causa mortale peccatum evadat, dixi supra n. 645 et 667.

3) Ibidem etiam habes, eos qui pecunia, plausu etc., vel concessione positive influant aut promoveant spectacula notabiliter turpia, magis etiam qui repraesentent, facile atque communiter committere peccatum mortale, quia ponunt causam, quam multis scandalo fore cognoscunt: idque etiamsi ipsi turpiter non commoveantur nec labantur. Cf. S. Alph. n. 427. Quid autem ex omnino gravi causa permitti aliquando possit hac in re, et cum quo moderamine, conjicies ex iis, quae de cooperatione et scandalo dicta sunt n. 667. Ibi etiam vide, quid dicendum sit de descriptione, impressione pravorum librorum etc.

Impudicitia tactus.

869 I. Non est mortale peccatum (seclusa prava intentione) tangere alterum ejusdem sexus in partibus inhonestis obiter tantum, i. e. „non ex proposito neque per aliquod temporis spatium“, sed ex petulantia vel curiositate tantum: S. Alph. n. 420. Minus etiam, id facere in proprio corpore; si modo non fiat diutius aut repetitis vicibus.

Neque mortalis peccati reae haberi debent ancillae sic obiter tangentes pueros, quum propter infantilem aetatem minus sit periculum. — Summo-

¹ Gradus obscœnitatis et periculi sane sumitur non solum ex re, quae repraesentatur, sed etiam ex modo et arte, qua res exhibetur.

pere autem cavendum est, ne forte ex industria vel diutius id committant, neve unquam in infantibus, qui jam incipiunt animadvertere, quid fiat: quare mortale peccatum facile erit, infantes in verendis titillare.

Tactus animalium ordinarie non est nisi veniale, nisi forte tactus producat usque ad animalis pollutionem; quod si voluntarie fit, generatim propter nimium periculum proprium pro mortali peccato habendum est: S. Alph. ib.

Multo minus peccatum mortale est ex se, leviter tangere in partibus non inhonestis personam etiam alterius sexus, manum mulieris apprehendere, digitum intorquere etc., obiter osculari; neque teneros infantes osculari, etsi quaedam sensitiva delectatio non venerea oritur, neque reprimitur.

II. Verum si ejusmodi actiones aut diutius cum mora exercentur, aut furtive et clam, habes aut periculum grave turpis commotionis et consensus, aut indicium pravae intentionis: adeoque grave peccatum. Unde generatim recenseri solent ut gravia peccata: Oscula inter diversi sexus personas *insolito modo*, cum longiore mora vel ex ardore facta; idem dic de amplexibus.

Imo premere manum feminae, digitos intorquere, potest *cum* pravo affectu sive *ex* eo fieri et mortale evadere. — Quod cum quadam proportionem transfer ad tactus cum eodem sexu, aut ad tactus in proprium corpus.

III. *Ex se* igitur mortalia peccata sunt, seclusa justa causa, partes turpes tangere personae alterius sexus etiam obiter, aut super vestes, si id deliberate fiat; — etiam id ex industria, aut per notabile aliquod tempus committere in personam ejusdem sexus; — imo idem dic, si mulier in mulieris pectoris tactu inhaeret, aut si vir mulieris pectus nudum tangit, vel etiam non nudum cum mora; — etiam proprii corporis inhonestas partes sine causa repetitis vicibus tangere aut tactum continuare, non obstante commotionis jam factae initio.

Qui se tangi permittit, non repellendo etc., *graviter* peccat communiter loquendo, non solum si ipse pravum animum gerit, seu consensum dat, sed etiam ratione solius cooperationis: 1) si tactus est ex se turpis, i. e. sive ex objecto, sive ex modo tangendi; 2) si tactus quidem ex se ut certo turpis non apparet, at de pravo animo tangentis constat, saltem si tangere tentat non coram aliis.

Non peccat, aut non graviter: 1) si tactus ex solo animo tangentis turpis est atque coram aliis committitur — justa enim causa permittendi est tum propria verecundia, tum timor alterum diffamandi; 2) si tactus ex se turpis non est, neque constat de tangentis mente prava.

Caput III.

De luxuria perfecta seu consummata.

Peccata consummatae luxuriae alia dicuntur juxta naturam, alia⁸⁷⁰ contra naturam. Nimirum naturalia seu juxta naturam dicuntur illae actiones, quae in usu venereorum ratione ipsius actus id servant, quod a natura praestitutum est, i. e. prolis procreandae finem seu possibilitatem, peccant autem in eo, quod extra legitimum matrimonium exercentur. Contra naturam ea peccata dicuntur, in quibus ratione

ipsius actus proles generatio excluditur, atque ita semen humanum contra finem profunditur. Naturale peccatum luxuriae proprie loquendo unum est, innaturalia peccata complura.

§ 1.

De peccato luxuriae consummatae naturali.

1. Fornicatio est carnalis copula hominis soluti cum soluta ex mutuo consensu.

2. Fornicatio, etsi peccatum mortale sit secundum I Cor. 6, 9 et Ephes. 5, 5: „Nolite errare . . . neque fornicarii regnum Dei possidebunt“, idque secundum superius dicta (cap. I) ex natura rei pateat; tamen quoad specificam luxuriae malitiam reliquis peccatis consummatis levior est. Dico quoad *luxuriae* malitiam, quia quod a peccato solitario abest, hic accedit, nempe mutui ratio *scandali*; dein dico, quoad *specificam* luxuriae malitiam, quia subjectiva malitia in concreto saepissime major videtur, quam pollutionis malitia, quia et pudor multo magis exiit, et actus multo plus voluntarii habet, quare in canonibus poenitentialibus etiam constanter pro fornicatione major poenitentia iungi consuevit, quam pro pollutione.

3. Ad fornicationem per se reducitur: 1) *concupinatus*, quo quis continuo cum muliere matrimonio sibi non juncta, ac si conjux sit, vivere pergit: est igitur continuus status committendae fornicationis atque perpetua occasio; quare non propter specificam peccatorum accusationem, sed propter peccandi occasionem communiter in confessione haec circumstantia a confessario sciri debet;

2) *meretricium*, quo femina se cuilibet prostituit: de quo similiter sentiendum est. — Nihilominus in meretricio et concubinato etiam alia peccata, ut adulterii, sacrilegii etc. accidere possunt (v. infra) atque in meretricio non ea solum, sed et alia innaturalia frequenter committuntur re ipsa.

§ 2.

De peccato luxuriae innaturali solitario seu de pollutione.

871 Contra naturam peccatur aut sine concubitu, aut concubitu. Diversae species sunt 1) pollutio seu mollities, 2) onanismus, 3) sodomia imperfecta, 4) sodomia perfecta, 5) bestialitas.

Theologis vox ‚pollutio‘ indeterminata est; designat sc. seminis (quasi-seminis) emissionem sive inculpabilem sive culpabilem, eamque quocumque tandem modo moraliter non diverso causatam. Quare si de peccato pollutionis loquimur, culpabilem intelligi evidens est. Quod propterea noto, quia medici consueverunt pollutionem de naturali atque per se inculpabili seminis exoneratione intelligere, de culpabili pro variis eam causandi modis varias voces adhibentes. Nisi igitur haec advertas, non levis aliquando confusio oriri potest, imo in ipsis

audiendis confessionibus damnosus error. Verum cave, ne quod medici pollutionem dicunt, semper a culpa immune habeas; siquidem etiam illa et propter voluptatem intenta, et studiose quaesita, et voluntarie voluptatis causa accepta esse, atque ita mortale peccatum existere potest.

I. Pollutione, seu seminis effusione, directe voluntaria qualibet contrahitur peccatum mortale, sive est directe procurata, sive naturaliter quidem exorta sed lubens ejus voluptas acceptata.

II. Pollutio indirecte seu in causa solum voluntaria, in quam neque intentio, neque postea delectationis consensus fertur, culpa est secundum eum modum, quo culpabilis est causa in genere luxuriae: nisi forte propter consensus grave periculum culpa augeatur. Ita contra complures severiores S. Alph. n. 484 cum plerisque theologis.

III. Quare pollutio, licet indirecte tantum voluntaria, 1) *ipsa in* 872 *gravem culpam* imputatur, si sequitur ex actione graviter influente¹ sine gravi causa exercita;

2) etiam quando pollutio ipsa, re secuta, peccatum grave non est, tamen *grave peccatum secum fert*, si sequitur ex leviori actione temere suscepta *cum magno periculo consensus*, etiamsi consensus postea datus non sit;

3) *leve peccatum* est, si sequitur ex actione non graviter influente sine sufficienti causa, sed etiam sine gravi consensus periculo posita;

4) *nullum peccatum* est, si, remoto consensus periculo (sive eo quod periculum nullum subesse prudenter putetur, sive eo quod opportuna remedia contra periculum adhibeantur), exercendae actionis, ex qua pollutio secutura esse praevideatur vel timetur, ratio adest, nimirum causa *gravis*, quando actio graviter influit aut grave periculum consensus alias inducit, ut necessitas vel notabilis utilitas propria aut aliena; alias saltem *rationabilis* causa, etsi eo minus gravis, quo actio pollutionis causandae minus est efficax atque insuper periculum consensus levius.

IV. Nocturna pollutio peccatum esse potest 1) propter consensum, qui postea datur, i. e. si voluntas in ea sibi postea complacet propter voluptatem, sive quae actu, dum homo vigil evaserit, percipitur, sive quae percepta est (quamquam si in *praeterita* pollutione voluntas sic sibi complacet, non proprie ipsa pollutio in peccatum imputatur); 2) propter causam efficacem ante somnum positam; 3) propter intentionem in ponenda causa ex se non graviter influente, ex qua aliquis intendat effectum. Aliter nocturna pollutio, i. e. quae accidit in somno, peccatum esse nequit.

Uberior explicatio. Ad I. nota: 1. Pollutio directe procurata *objective* 873 *graviter mala* est; pollutio autem naturaliter exorta *objective* quidem mala non est, at quando deliberate ejus voluptas acceptatur, objectum fit volun-

¹ Idque aliquo modo etiam *relative*, seu cum respectu ad diversos homines sumi, intellige ex iis, quae habes n. 863.

tatis mortaliter peccaminosae. Quare in confessione haec distingui debent, quia utrobique specifica quidem malitia eadem est, at non idem peccandi actus: nisi forte effectus jam inceptus interno consensu promoveatur.

2. Quod de pollutione sive procurata sive deliberato consensu acceptata dictum est, valet etiam de distillatione, quae cum voluptate conjuncta est, si de hominibus solutis loquimur, ut jam supra notatum habes.

3. Quoad feminas certum quidem est, non esse *eandem* pollutionis malitiam, quae est in viris, quum enim femina non effundat semen ad generationem necessarium, hujus frustrati finis malitia non habetur. Relinquitur ergo *malitia venereae voluptatis communis*: quae nihilominus specie infima differre videtur, prout capitur *perfecta* ex actu completo, aut ex simplici motu vel tactu venereo *imperfecta*; nam haec imperfecta voluptas quaelibet tum in viro tum in femina propterea sub gravi prohibetur, quia via quaedam est ducens ad perfectam, quae in se et ex se graviter est illicita. Insuper femina, quae indulgeat saepius ejusmodi pollutioni excitandae, grave damnum sibi infert tum ad impotentiam sese disponens, tum nervorum excitationem magnam et morbidam contrahens. — Quum in muliere humoris secretio saepe intus lateat, cautus sit confessarius in interrogando.

4. Similiter judicandum est de pueris, eunuchis etc., qui, quum semen verum non possint, alium humorem profundere cum venerea voluptate procurant: quamquam ab istis, nisi forte malitiam pollutionis proprie dictae norint atque desiderio amplectantur, facilius dixeris peccari peccato, quod infima specie non distinguatur a qualibet voluptate venerea tactu provocata; pessimae tamen sequelae in valetudinis detrimentum sine dubio etiam ex illis peccatis oriri possunt.

5. Quoad confessionis integritatem perinde est, utrum pollutio hoc an illo medio procurata sit, modo ne medium, quod adhibitum sit, aliam distinctam malitiam contineat: remedii causa autem saepe expedit, confessarium scire, utrum cogitationibus, an lectione, tactu etc. poenitens effectum provocaverit.

6. Saepe accidere potest, ut, qui pollutioni indulsit, desiderio etiam alia peccata luxuriae commiserit: quare non raro confessarii est, de iis interrogare, videlicet de desiderio fornicationis etc.

574 Ad II. et III. 1. De quolibet motu seu voluptate turpi eadem principia valere, quae de pollutione (indirecte) causata, jam constat ex c. I.: id tamen discriminis teneri debet, ut, quo leviores sint motus, eo facilius adsit justa causa ponendi actionem, quam cum pravo motu conjunctum iri praevideatur, praesertim si actio secundum superius (cap. I.) dicta non censeatur *ex se* graviter provocans effectus venerei.

2. Pollutio, quae solum indirecte voluntaria est in intemperantia graviter peccaminosa, tamen luxuriae peccatum non constituit nisi veniale: ita pollutio praevisa, per se oritura ex ebrietate, crapula, jejunii laesione.

3. Medicus, qui in artis suae exercitio, confessarius, qui in audiendis confessionibus vel peccatorum recordatione, quam impedire nequit, theologus, qui in comparanda scientia ad munus suum spectante patitur pollutionem, a culpa immunis est, modo ne consentiat. Alioqui ea, quae pro humano genere necessaria vel utilia sunt, impedirentur. Qui autem in ejusmodi eventibus saepius consentire solet, est in occasione pro adjunctis plus minusve libera aut necessaria, atque secundum regulas in tractatu de poenitentia exponendas dirigi debet.

4. Generatim tactus, aspectus, lectio etc., quae ponuntur ex causa non levi, et diriguntur ad finem prorsus honestum necessitatis, utilitatis, convenientiae, non tenemur sub peccato omittere propter prava motus, imo etiam pollutionem praevisam, si consensus periculum absit. Huc refer non solum *inservire et curare aegrotos*, sed etiam secundum honestum morem salutandi causa alios amplexari, manus jungere etc., corpus proprium mundare, lavare (imo mundities non bene curata irritabilitatem et tentationes potest augere).

5. Speciatim quaerunt scriptores, num liceat, tangendo et fricando, prurimum, ardorem in genitalibus exstinguere, etiam praevisa pollutione.

S. Alph. cum Roncaglia non vult admittere, si levis et tolerabilis est pruritus, tactum usque ad praevisam pollutionem, facilius usque ad aliquam commotionem: admittit, si pruritus magnus sit. — Practice igitur dicendum est, ex se, secluso consensus periculo, ejusmodi tactum vel fricationem peccatum non esse, si quis prurimum abigat, quem satis aegre ferat. Consultum quidem est, virtutis causa potius dolorem et incommodum ferre; aut etiam panno potius quam manu tangere, imo id prorsus necessarium esse puto, si hoc agendi modo pollutio secus secutura impediatur.

Verum in ipsis illis tactibus permittendis, teste S. Alph. (*H. Ap. tr. 9 n. 34*), confessarius cautus esse debet, ne ea permittat, quae ex fine fruendi voluptate exercentur.

Difficilior sane est quaestio, num, quod scriptores passim permittant, valeat etiam de feminis vel viris, qui intolerabilem patiantur in genitalibus nervorum irritationem, quae quasi cogat ad tactum vel alias motiones, quibus pollutio inducatur. Quodsi ardor et pruritus ille non ad id tendat, ut ipsa pollutione sopiatur et exstinguatur, difficultas non est, omnia eodem modo, ut supra permittere: siquidem ex naturali actione tangendi etc. sequitur duplex effectus, unus bonus, malus alter, quorum prior intenditur, alter permittitur quidem, sed in se per voluntatem detestatione excluditur. At si ardor seu irritatio ad id tendunt, ut per pollutionem exstinguantur, sane non licet actionem ullam ponere, quae *ex se* istum effectum provocat, ut facile est tactus et fricatio; sed neque puto, in illo miserando statu hominem debere ita constrictum esse atque ab omni corporali motu, qui sane causa efficax pollutionis nullatenus ex se censeatur, studiose abstinere, ut: mutare situm in lecto, crus cruri supponere etc., modo *ne sic intendat*¹ pollutionem neve consensus periculum grave subeat. Nam si quae actio levis pollutionem causat, haec non ex illa actione, sed ex peculiari agentis dispositione non voluntaria ortum ducit: ut autem hanc actionem, si *ex se* vere leviter influere censeatur, studiose declinet, sub gravi propter miseram illam conditionem subjectivam postulare, meo iudicio severius est. Omni tamen modo homo ille curare debet, ut rem in se detestetur Deumque imploret, ne se cadere permittat. — A *timorato* medico etiam remedia peti possunt.

Ad IV. 1. Qui ponit causam natura sua *graviter influentem*, reus est⁸⁷⁵ pollutionis, etsi demum in somnis sequatur, quando non habuit rationem sufficientem, cur licuerit causam illam ponere.

¹ Pollutionem non permittere solum, sed procurare vel intendere, secundum Sm Alph. l. 3 n. 476 *omnes* damnant mortalis peccati, etsi fieret sanitatis vel servandae vitae causa. Quare distinctio inter pollutionem physiologicam et moralem, quasi haec sola, quae voluptatis causa fiat, illicita sit, licita illa, si voluptatis intentio et approbatio desit, plane excluditur.

2. Si autem actio, ex qua putatur pollutionem sequi, in se non est graviter influens, paulo mitius res sumi potest quoad pollutionem in somnis orituram, quam in vigilia secuturam: ita ut, seclusa intentione et approbatione pravi effectus, facilius aliquis a peccato gravi excusetur exercens actionem, ex qua praevidet illum effectum malum secuturum esse in somno.

3. Qui uterque intendit sua actione pollutionem etiam in somnis procurare, peccati ipsius effectus reus est.

4. Qui inculpabiliter patitur nocturnam pollutionem, si semivigil complacentiam capit, mortalis peccati reus dici nequit, siquidem plenus consensus rationalis non adest. Si quis autem plene sibi conscius voluptatem pollutionis approbat, a gravi peccato immunis non est.

5. At aliud esse voluptatem pollutionis approbare, aliud gaudere de illa naturae exoneratione ut est tentationis cessatio vel diminutio, jam notatum supra in theol. gener. n. 250 habes.

876 6. Aliud etiam est pollutionem causare, aliud eam, jam coeptam naturaliter, non suppressere. Posterius ex obligatione non tenemur. Quare si pollutio in somnis incepta, homo evigilans bene quidem agit, si, quantum sine majore difficultate possit, seminis effusionem e lumbis jam decisi cohibeat — quod corporale aliquod incommodum quidem creare potest, nocuum tamen valetudini verum non infert ex Capellm. cap. B. II. —: tamen proprie dictam obligationem, maxime gravem, existere non puto, nisi periculum consensus adsit; nam homo non tam agit, quam patitur. Ut autem consensus periculum fugiatur, recursus ad Deum vel B. Mariam V. quam primum habendus vel certe mens ab ea re avertenda est.

Imo adhibita vi cohibendae pollutionis naturaliter coeptae, etiam in vigilia, obligatio per se existere non videtur; nam per se eadem ratio subest, quae affertur communiter de pollutione in somnis incepta. Quoniam autem periculum consensu labendi vix absit omnino, castitatis sectatores potius conatum aliquem, quantum possunt, adhibeant, at sine perturbatione et anxietate, ne obligationis, quae non sit, scrupulum sibi injiciant.

Scholion. De onanismo — saltem ut theologi vocem illam sumunt — quoniam sermo recurret, quando de matrimonii usu dicendum erit, hic sufficit notasse, ejus malitiam, si de solutis agitur, esse et fornicationem in affectu eamque attentatam, pollutionem in effectu — saltem practice loquendo, nisi forte aliquis inter peccandum poenitentia ductus se retraxerit, pollutionem autem, quam cohibere amplius non possit, patitur, non voluntarie ea fruatur.

In quo peccato malitia eadem est, sive vir sese retrahat, sive semen virile alio modo intercipiatur, ne generatio possit sequi. In *priore* igitur modo reus erit vir, mulier plerumque, si rea est, suasionem vel inductionem; potest tamen mulier aequè principaliter criminis particeps esse.

§ 3.

De Sodomia.

877 Sodomia alterum peccatum est contra naturam, tum ex se ratione luxuriae pollutione pejus, tum ratione scandali gravius. Est autem usus venereorum completus in vase indebito. Distinguitur vero sodomiae species perfecta et imperfecta: perfecta, si fit copula inter personas ejusdem sexus, imperfecta, si sexuum distinctio quidem observatur, sed organo ad id non destinato coitus perficitur.

I. Sodomia specie perfecta et specie imperfecta secundum specificam malitiam distinguitur: S. Alph. n. 466.

II. Sed probabile est, peccati specificam malitiam desumi ex affectu aut ad sexum innaturalem, aut ad vas innaturale: ita ut si duo homines ejusdem sexus peccaverint, sufficiat sciri, utrum per modum concubitus peccatum cum seminis effusione seu pollutione factum sit, an sola manuum attrectatione, non requiratur major explicatio *modi* luxuriosi actus, nisi forte propter peccati reservationem necessarium sit scire, fueritne vere corporum commixtio per copulam necne.

III. Actus perfectus sodomiae potest adesse tum in specie perfecta, tum in imperfecta. Si autem sodomia reservatum peccatum est, reservatio, nisi aliud expressum sit, intelligitur de actu perfecto seu copula sodomiae perfectae: quae facilius quidem inter mares, at etiam inter feminas accidit.

IV. Secundum S. Alph. probabile est, specie non distingui peccatum agentis et patientis: modo constet de pollutione, quae facilius aderit in agente. S. Alph. n. 468.

Nota ad II. Si vir cum muliere peccat extra vas naturale, S. Alph. 878 l. c. cum communi sententia docet, tum demum esse sodomiam (utique imperfectam) si in ano coierit; aliter esse fornicationem in affectu et in effectu pollutionem. Nimirum si sexuum distinctio servatur, peccatum censetur esse contra naturam, quam minime, non quam maxime natura actus patitur; quare affectus ad vas indebitum non supponitur, sed probari debet. Aliud prorsus est, si sexuum distinctio non servatur; nam eo ipso habes in quolibet coitu cum seminis effusione totam substantialem malitiam, diversi modi non addunt specificum discrimen.

Ad III. 1. Actus perfectus vocatur, si seminis vel quasi-seminis effusio facta fuerit uterque in organum indebitum alterius personae; imperfectus, si duo homines ejusdem sexus concubuerint, at seminis effusio ab alterius vase non fuit recepta.

2. Sed ne imperfectus quidem sodomiae actus est, si duo homines ejusdem sexus tactu mutuo se polluant; id saltem communiter dici debet; quia communiter qui ita peccant, in pollutionis voluptate sistunt. Quodsi feratur affectus luxuriosus unius in alterum, ita ut concupiscat ipsam personam, habebis sodomiam in affectu. — Hinc e contrario, si quis se polluat agendo cum altero homine ejusdem sexus eo modo, qui sodomiae similior est, non tamen actu perfecto, atque revera in ipsam personam turpi amore non feratur, habes pollutionem quantum respicitur ipsius agentis peccatum contra seipsum, sodomiam plerumque ratione scandali dati.

Ad IV. S. Alph. practice explicandum esse dicit, utrum aliquis fuerit agens an patiens: nimirum agentem pollutionem habuisse supponitur, nisi contrarium expresse dicat; patiens vero potius positive exprimere seu interrogari debet, num etiam pollutionem ipse in se passus sit.

§ 4.

De bestialitate.

Peccatum luxuriae omnium gravissimum est bestialitas, qui est 879 congressus venereus non servata speciei identitate. De quo pauca haec fere cum S. Alph. n. 474.

I. Bestialitatis peccatum non est, si quis tactu animalis in se ipso pollutionem excitet, sistens in ea: imo hoc peccatum non habet malitiam a pollutione distinctam.

II. Si vero feratur affectus turpis in bestiam, bestialitas habetur, saltem affectu, atque etiam effectu, si per modum concubitûs, quocunque tandem modo, peccatum perpetratum sit cum seminis vel quasi-seminis effusione; si minus, saltem attentatum peccatum habes.

III. Nihil refert quoad moralem malitiam, cujusnam speciei animal fuerit, quia malitia specifica ex diversitate a specie humana desumitur; neque cujus fuerit sexûs, secundum S. Alph. l. c.

Quam opinionem veram esse puto, si verum est, quod hodie medici et physiologi sentiunt, ex congressu hominis et bestiae generationem sequi non posse. At si id non sit exploratum, ut S^o Alph. l. 6 n. 125 cum Busenb., Rituali R. etc. non est, puto, a doctrina Sⁱ Alph. circa specificam malitiam recedendum esse, atque plane gravius et aliud peccatum committi per congressum cum bestia diversi sexûs, quam ejusdem sexûs, si modo congressus factus sit copulâ perfectâ: nam periculum veri monstri generandi inducere, sine dubio aliam malitiam, quae in quolibet peccato luxuriae in-naturali est, superat non gradu solum, sed specie.

NB. Ad bestialitatem scriptores revocant congressum cum diabolo sub forma sive hominis sive cujuslibet animalis sese exhibentis: quia revera species humana non servatur. Cui peccato non solum semper peccatum contra religionem (superstitionis) conjungitur, sed etiam conjungi potest affectus aliorum luxuriae peccatorum pro diversis formis, sub quibus diabolus sese exhibeat, si hae ipsae affectum peccantis determinent: S. Alph. n. 475. Contrahi autem hujusmodi enormis peccati malitiam non solum, si quando diabolica revera adfuerit apparitio, sed etiam si quis, hallucinationibus subjectus eam adesse putans, in illa cum luxuriae peccato sibi complaceat, vix est, quod moneam. — Haec, quamquam raro fiunt, tamen accidere aliquando, non est impossibile.

Caput IV.

De peccatis luxuriae, quae cum circumstantia malitiam addente conjuncta sunt.

880 Prout ille, qui peccat aut quocum peccatur, vi alterius virtutis aut ab omni luxuria, aut a luxuria cum certa persona abstinere debet, peccato luxuriae nova malitia extra luxuriae malitiam potest conjungi, ut contra justitiam, contra religionem, contra pietatem.

Hae autem malitiae luxuriae extrinsecus accedentes non in solo peccato luxuriae naturali et consummato inveniuntur, sed etiam in aliis peccatis imperfectis, aut — quod pejus est — innaturalibus. Quod quamquam in singulis peccatis mox enumerandis fere notaturus sum, tamen universim notasse juvat.

Enumerantur peccata sequentia: Stuprum, adulterium, incestus, sacrilegium, quae singula explicanda sunt.

I. Stuprum est violenta mulieris oppressio seu copula vi extorta: sic secundum aliquos; quare secundum hunc conceptum stuprum est, si ad luxuriae malitiam, quae in fornicatione est, gravissima illa injustitia accedit.

Alii, idque *sensu theologico*, stuprum sumunt pro *injusta virginis defloratione*, seu pro copula cum puella, quae adhuc virgo est, cum injustitia in eam conjuncta. Pro diversa autem injustitia distinguitur stuprum *violentum*, et *voluntarium*: violentum, quando virgo vi physica subigitur; voluntarium, si fraude, minis, importunis precibus cum metu, ad consensum cogitur. (Imo nonnulli id extendunt ad virginis consensum quomodolibet obtentum, quoniam sive puellae, sive ejus parentibus irreparabile damnum inferatur: at quum haec non sit communis sententia, negligi potest, neque puellae libere consentientis defloratio pro peccato a fornicatione distinctum habeatur opus est.)

Quare si casus reservatus est 'stuprum', id sume prorsus pro injusta virginis defloratione; si est 'stuprum violentum' pro sola virginis violenta oppressione. Habet igitur stuprum utique semper malitiam injustitiae fornicationi superadditam.

Illa *injuriae* species, quae summo gradu et diversa malitia est in copula extorta, invenitur etiam imperfecto modo in mulieris invitae turpi attrectatione seu tactu: proin in confessione declaranda est.

NB. Addunt aliqui pro distincta specie 'raptum'; verum quum haec non tantopere ex parte luxuriae, quam injuriae sit distinctum peccatum, id hoc loco omitti potest. Sufficit de raptu, quod in impedimentis matrimonii notabitur.

II. 1. Adulterium est accessus ad torum alienum: quare praeter luxuriae malitiam habet laesi juris alieni gravissimi, ejusque sacro caractere sacramentali affecti. 881

2. Quamquam adulterium sensu perfecto sumitur pro copula, tamen etiam in quibuscumque peccatis, etiam imperfectis, quibus persona conjugio ligata turpiter attrectatur, adulterii ratio inest, i. e. violati juris alieni et violati sacramenti. Imo si alteruter conjugum pollutionem committit, haec adulterii imperfecti ratio jam contrahitur, quoniam ut monet Apostolus, „mulier sui corporis potestatem non habet, sed vir. Similiter autem et vir sui corporis potestatem non habet, sed mulier“. I Cor. 7, 4.

3. Ab adulterii reatu non eximitur peccatum ex eo, quod fortasse vir impius consentiat in suae uxoris prostitutionem, siquidem injuria quidem marito non ita est illata, at nihilominus jus alienum *inalienabile* et sacramenti sanctitas laeditur: verum si consentiente marito seu altero conjugum adulterium committitur, haec circumstantia ut partialem aliquam malitiae speciem auferens videtur declaranda esse a confitente, sicut in homicidio, si quod in consentientem commissum sit.

4. Si conjugatus cum conjugata peccat, adulterium *duplex* committitur: nam duplex jus alienum violatur; quare haec circumstantia in confessione necessario declaranda est.